

A sepia-toned portrait of David Wiesner, a middle-aged man with thinning hair, wearing a dark button-down shirt. He is smiling slightly and looking towards the camera. The background is a soft-focus outdoor setting with a wooden post on the right.

Entrevista

**David
Wiesner**

il·lustrador

Anna Guitart
periodista

David Wiesner (Nova Jersey, 1956) és un dels il·lustradors nord-americans més reconeguts internacionalment. Als Estats Units ha guanyat tres vegades la prestigiosa medalla Caldecott, que distingeix cada any el millor àlbum infantil americà. Els títols premiats amb aquest guardó, *Martes* (Océano), *Els tres porquets* (Editorial Joventut) i *Flotante* (Océano), són una bona mostra dels seus universos particulars i fascinants. Coneixedor de les possibilitats que ofereix el llibre com a suport, també va crear *Spot*, una de les obres digitals més remarcables del segle XXI.

Em sembla que de petit ja eres conegut com «el nen que sabia dibuixar»...

Sí! No recordo cap moment de la meua vida en què el primer que es digués de mi no fos: «Al David li encanta dibuixar!» Ja des dels quatre o cinc anys, era el primer que la gent descobria de mi. Dibuixava molt. De fet, els meus pares van guardar tots els meus dibuixos i m'agrada revisar-los, perquè m'adono que encara torno a moltes de les coses que hi apareixien, a algunes idees que llavors ja tenia, elements visuals, com ara coses que habitualment no volen i que jo feia volar.

És un element recurrent a la teua obra. I ho feies de petit, ja, doncs?

Sí. No parava de dibuixar, i ho vaig anar desenvolupant. També vaig començar a mirar molts llibres d'història de l'art, a la biblioteca. Era meravellós. Primer copiava moltes imatges que veia, és clar, i després vaig començar a fer els meus propis dibuixos. Els surrealistes, com Magritte, van ser una gran influència, no només per la manera com pintaven, sinó pel seu imaginari, que em semblava molt absorbent, estrany i diferent. Llavors, jo també vaig començar a dibuixar coses diferents i estranyes.

De fet, tenies una manera diferent de mirar les obres d'art, també. Si parlem de la *Mona Lisa* de Da Vinci, per exemple, la majoria ens fixem en la figura femenina, però tu tenies la vista posada en el que hi havia darrere d'ella.

De petit, vaig pensar: «D'acord, hi ha aquesta senyora, però què és aquest paisatge increïble de darrere seu?» Hi havia tot un imaginari concentrat, allà: ...

... el riu, les roques... «Quin lloc més fantàstic, és gairebé com de l'espai. Hi vull anar.» Trobava escenes interessants a la part de darrere de molts quadres, a vegades fins i tot figures, i aquests detalls m'encantaven. Quan dibuixava hi pensava. Volia posar tots aquests detalls també a la meua obra, omplir-la, perquè així és com veig jo les coses. M'encanta Rothko, però quan veig veure el que Magritte o Dalí podien fer, els seus horitzons, amb bestiar al fons, o els cels de colors diferents de Dalí... Em van influenciar. Hi ha alguna cosa especial en el fet de ser capaç de trobar tot això en una imatge, més enllà del que veus de seguida, i és una cosa que m'interessa molt.

I d'aquí et vas convertir en autor i il·lustrador?

La veritat és que va ser una progressió natural. Vaig descobrir que hi havia escoles d'art i m'hi vaig apuntar. Però crec que el més important que em va passar va ser que vaig començar a adonar-me que el que jo volia era explicar històries, no dibuixar i prou. M'agradava dibuixar personatges i llocs, i veure que quan ajuntava els dibuixos estava creant un relat. També estudiàvem cinema, però a mi m'agradaven els llibres. No havia llegit gaires clàssics, va ser després que em vaig adonar de la feina que es feia als llibres infantils. Un dels meus professors va ser David Macaulay, un gran autor, i mirant la seva obra vaig entendre l'enorme quantitat d'històries i el treball artístic que hi havia als àlbums il·lustrats. Vaig pensar que era el lloc on encaixaria el tipus de treball que jo feia. Així que em vaig posar a buscar feina relacionada amb els àlbums infantils, en vaig trobar, i de seguida em vaig adonar que volia crear les meves pròpies històries. No trobava textos que parlessin de tot allò que jo tenia al cap, així que vaig pensar que hauria d'escriure'ls jo. Al meu *portfolio* hi tenia imatges clàssiques, de contes tradicionals, però també el dibuix d'un pebrot gegant flotant al cel, per sobre del paisatge. I moltes imatges amb peixos —em passa alguna cosa

¡Yupiiii!

amb els peixos...— o dibuixos on feia volar coses que no volen. Realitats alternatives, diguem-ne, i els editors al·lucinen.

I els interessaven?

No de seguida. Jo crec que no sabien què fer-ne. Per això em vaig dedicar a feines més tradicionals, amb animals, per exemple. Les acceptava perquè m'havia de mantenir, però llavors una editora li va dir al meu agent que quan tingués algun projecte l'hi portés. Li vaig ensenyar *Vuelo libre* (Planeta DeAgostini) i em va contractar. Treballem junts des d'aleshores. Vaig trigar anys a acabar-lo; estava fent altres feines. Ella el va comprar quan només era un projecte, i a partir d'aquí em vaig adonar que no podia tornar a explicar històries que no fossin meves. Va ser un procés molt satisfactori, que va tenir una acollida molt positiva, i vaig decidir que havia de continuar fent allò.

Ara que dius que vas trigar anys a acabar el llibre, segurament això sorprendrà la gent que es pensa que els àlbums es fan molt de pressa.

Algunes persones em comenten: «Deus haver trigit un parell de mesos, a fer això, oi?» I no, normalment he trigit dos o, fins i tot, tres anys. M'han arribat a dir: «Però si només és per a nens, per què dedicar-hi tant de temps?» I jo penso: «Doncs precisament per això!» És la primera «obra artística» que veuran els nens, val més que sigui bona. A més, són uns lectors molt perceptius, no els pots enganyar.

I hi ha gent que opina que és fàcil fer llibres infantils.

Hi ha molts llibres que estan fets per als pares, o per als avis, que no s'han escrit per als infants; estic segur que no els agradaran. És genial rebre cartes de nens que t'han llegit. Si crees un món en un llibre infantil, ha de ser consistent. No pots canviar les normes perquè sí, els nens se n'adonen de seguida. Els adults, en canvi, no! Quan vaig fer *Els tres porquets*, els pares no l'entenen, i en canvi els petits hi entrenen de seguida. Les criatures creen diàlegs fantàstics amb els llibres.

I no necessiten text per entendre'ls, entre altres coses perquè tu fas sobretot àlbums sense paraules.

El meu desenvolupament com a artista visual va començar molt aviat, i la part més «d'autor» es va haver d'espavi-

lar per posar-se al nivell de la imatge. A més, la primera vegada que vaig veure àlbums sense paraules va ser com si sentís una descàrrega elèctrica. Va ser tan captivador! Els vaig descobrir amb autors dels anys trenta, com el belga Frans Masereel o l'americà Lynd Ward, que explicaven històries meravelloses amb imatges. Jo també volia fer allò, i va ser el que vaig triar. Els feia així perquè em fascinaven, però a més vaig començar a rebre cartes de pares, de nens, de bibliotecaris, que m'explicaven com utilitzaven els llibres, i era fascinant també per a ells. No hi ha text, no hi ha la veu de l'autor, per això cada lector els llegeix amb la seva pròpia veu, cada lector els explica a la seva manera. És molt interessant.

I molt ric!

Molt sovint em parlen de criatures que tenen dificultats per llegir, però que quan els donen un llibre sense paraules i els demanen que expliquin què hi passa no paren de parlar. És com si la seva imaginació s'hagués tornat boja. Per a ells és un descobriment, com superar un repte, perquè alguns potser pensaven que no eren prou llestos. Però ho tenen tot a dins i així ho poden treure. D'alguna manera, s'alliberen durant una estona. No escric llibres perquè siguin terapèutics, ja tinc prou feina intentant explicar històries interessants, però aquest *feedback* m'agrada.

A Sr. Minino (Océano) combines la història d'un gat amb l'arribada d'uns extraterrestres a la casa on viu. Tinc la sensació que és una cosa recurrent en tu: barrejar mons quotidians amb mons més imaginaris.

Sempre m'ha atret molt, això. M'agrada veure altres planetes, altres mons, totalment imaginaris. M'agrada la fantasia, i m'agrada quan entra al nostre món quotidià i ho canvia tot. Convertir allò ordinari en extraordinari; això és el que m'atrau de debò. Crear mons que es reconeixen de seguida i on de sobte hi entren *aliens*, o granotes voladores.

I com és el teu procés creatiu?

La història és el més important. Puc anar creant imatges i dibuixos sempre que vulgui, però un llibre no és una col·lecció d'imatges posades una darrere l'altra; el més important és el que expliques. A vega-

“ Convertir allò ordinari en extraordinari; això és el que m'atrau de debò. ”

des tinc una idea molt vaga, sobre la qual vull treballar. En el cas de *Flotante*, volia explicar l'excitació que senten els infants quan troben coses. A mi em passava a la platja, hi havia una sensació de desco-

briment molt excitant. A partir d'aquí, començo a dibuixar i em faig preguntes: qui és el protagonista, per exemple, i la narració va evolucionant a poc a poc. Sempre necessito saber quina és la història, què intento dir, i un cop la trobo puc començar de debò a fer el llibre. Llavors ve la segona fase: decidir com l'explico, amb quines tècniques, amb quines imatges. Quan començo a dibuixar, ja he pres moltes decisions, com per exemple què et trobaràs quan giris una pàgina —això és molt important!—: quina reacció tindràs, si riuràs o et sorprendràs. És la interacció amb el lector. Pel que fa a la tècnica, *Art y Max* (Océano) va créixer fent proves. Fins llavors havia dibuixat tots els llibres amb aquarel·la, però volia provar altres tècniques:

pastels, tinta... Vaig agafar guaix, el que utilitzàvem de petits, que s'esquerdava. Vaig dibuixar un personatge amb aquesta pintura, amb relleu, i es va esquerdar i em va recordar la sensació que tenia quan era un nen i em passava. Ho vaig voler incorporar, aquella pintura seria com la closca del personatge, i a sota hi hauria pastels, aquarel·la... Em va agradar aquesta idea, era un concepte visual interessant, però havia de trobar la història. En aquest cas, va sortir d'una cosa visual. A vegades apareix de seguida, i d'altres triga més.

Em sembla que vas haver d'aprendre a ser pacient.

I tant! Però sempre tinc la certesa que, com que ja ho he fet abans, seré capaç de repetir-ho. Només he d'esperar, la història acabarà arribant.

D'acord, els lectors també serem pacients. En el cas de David Wiesner, l'espera sempre val la pena. •

Il·lustració d'*Art y Max* (Océano).